

У комунікативному процесі необхідно обов'язково пам'ятати про комунікативні бар'єри, тобто про перешкоди на шляху до адекватної передачі інформації між партнерами по спілкуванню [1, с. 155]. Бар'єри обумовлені включеністю комунікації в більш широку систему суспільних відносин: соціальні; політичні; релігійні; національні; професійні; вікові. Вони породжують різну інтерпретацію понять, що вживаються у процесі комунікації. Психологічні бар'єри виникають внаслідок: індивідуально-психологічних особливостей людей, що спілкуються (наприклад, агресивність, тривожність, низький рівень інтелекту тощо); сформованих між людьми певних міжособистісних відносин (ворожості, недовіри, упередженості тощо); мотивації (у співрозмовників немає особистої зацікавленості в темі бесіди).

Список бібліографічних посилань

1. Професійно-психологічна підготовка працівників слідчих підрозділів : навч. посіб. / І. В. Жданова, П. В. Макаренко, Н. Е. Мілорадова та інші ; за заг. ред. І. В. Жданової ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2014. 516 с.

2. Харченко С. В. До проблеми підвищення ефективності професійної діяльності персоналу ОВС. *Право і Безпека*. 2004. Т. 3, № 4. С. 229–231.

Одержано 25.10.2017

УДК 349.3:343.8(477)

Михайло Іллч ШЕВЧЕНКО,

*курсант 4 курсу юридичного факультету
Інституту кримінально-виконавчої служби*

Науковий керівник:

Ірина Вікторівна ПИВОВАР,

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Інституту кримінально-виконавчої служби*

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ІНВАЛІДІВ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ІНВАЛІДІВ, ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ)

Однією з важливих особливостей ефективної соціальної політики держави є наявність діючої системи соціальних

стандартів і гарантій щодо забезпечення потреб людини благами і послугами в тому числі й засуджених осіб, що спрямовуються на їх реалізацію.

Потреба засуджених інвалідів у соціальному забезпеченні має природний характер, оскільки це право відноситься до всіх громадян та супроводжує кожну людину протягом всього життя. Так, відповідно до ст. 46 Конституції України [1], громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом.

Весь масив нормативно-правових актів, що регулює права засуджених інвалідів можемо умовно поділити на дві групи: загальні акти та спеціальні. Так, до загальних правових актів можемо віднести: Конституцію України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР, Закони України «Про основи соціальної захищеності інвалідів України» від 21 березня 1991 року № 875-XII, «Про реабілітацію інвалідів в Україні» від 6 жовтня 2005 року № 2961-IV, «Про соціальні послуги» від 19 червня 2003 року № 966-IV, та міжнародно-правові акти, які ратифіковані Україною: Конвенція ООН про права інвалідів від 16 грудня 2009 року та Резолюція 48/96 Генеральної Асамблеї ООН «Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів» від 20 грудня 1993 року. Вказані нормативно-правові акти регламентують поняття «інвалід», порядок набуття статусу інваліда, порядок надання пільг інвалідам, особливості працевлаштування та освіти тощо. Спеціальне законодавство включає правові документи, що регламентують правовий статус засуджених інвалідів, а саме: Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 року № 3-4 (КВК України) та Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань (Правила), затверджені наказом Міністерства юстиції України від 29 грудня 2014 року № 2186/5.

У міжнародно-правових актах встановлено, що якщо на підставі будь-якої процедури інвалід позбавляється волі, то їм нарівні з іншими повинні покладатися гарантії, що узгоджуються з міжнародним правом з прав людини, і щоб поводження з ними відповідало забезпеченню розумного пристосування до них, відповідно до п. 2 ст. 14 Конвенції ООН «Про права осіб з інвалідністю» [2].

Основним спеціальним нормативно-правовим актом, що визначає правове положення засуджених, в тому числі інвалідів, є Кримінально-виконавчий кодекс України (КВК України), в якому визначені основні права та особливості відбування покарання засудженими інвалідами, а саме: право на соціальне забезпечення (ст. 8 КВК України), у тому числі й на оформлення пенсій, відповідно до законів України, право на працю в установах виконання покарань, на безкоштовне отримання ліків, тощо [3].

Варто звернути увагу на те, що засудженим на загальних підставах надається право на призначення та отримання пенсії за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника та в інших випадках, передбачених законодавством про пенсійне забезпечення. Дане право встановлено в ч. 2 ст. 60-1 КВК України [2].

Більш деталізовано на права інвалідів звернута увага в Правилах внутрішнього розпорядку [4]. Так, в розділі XXVII Правил зазначається, що в установах виконання покарань, у яких тримаються інваліди та особи похилого віку, адміністрацією цих установ створюються умови для задоволення особливих потреб таких засуджених. У разі необхідності будівлі та приміщень установ виконання покарань обладнуються відповідними конструкційними елементами (поручні, пандуси, сходові підйомники, відсутність порогів тощо) [4]. Засудженим – інвалідам першої та другої групи, які бажають працювати в установах виконання покарань, поряд з такими категоріями як особи, які досягли пенсійного віку, хворі на активну форму туберкульозу, вагітні жінки понад чотири місяці надається дозвіл працювати після отримання висновку лікарської комісії колонії відповідно до ч. 2 ст. 118 КВК України [4]. Таким чином, можна спостерігати, що держава піклується про своїх громадян у тому числі тих, які перебувають в установах виконання покарань.

Також необхідно звернути увагу на те, що всі засуджені до позбавлення волі сплачують комунальні послуги на загальних підставах з власних рахунків. Однак, як зазначено в розділі XXVII Правил: засудженим інвалідам I та II груп харчування, одяг, взуття, білизна і комунально-побутові послуги надаються безоплатно [4].

Проте на практиці справи відбуваються зовсім не так, як здається. Деякі засуджені взагалі не мають можливості

пересуватися без спеціальних медичних та технічних засобів, оскільки в установі виконання покарань відсутні інвалідні коляски, милиці для інвалідів, поручні та пандуси тощо. Тому дана ситуація, яка склалась з утриманням засуджених інвалідів, потребує втручання з боку держави, а саме: Міністерство юстиції України повинно негайно ініціювати заходи щодо поліпшення умов тримання засуджених інвалідів.

Станом на 31 березня 2017 року кількість інвалідів в установах виконання покарань склала 1200 осіб, більша частина з них потребує особливого медичного нагляду. Однак варто звернути увагу на той факт, що через неналежне державне фінансування засуджені інваліди забезпечуються лікарськими засобами лише частково, значну частину ліків, необхідних за станом здоров'я, вони змушені купувати за власні кошти [5]. Але це не відповідає п. 6 правила 2 Резолюції 48/96 Генеральної Асамблеї ООН «Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів», де зазначається, що держава має забезпечити, щоб інваліди мали доступ до будь-яких видів постійного лікування та отримувати лікарські препарати, що їм можуть знадобитися для підтримки та підвищення рівня їх життєдіяльності [6].

Підсумовуючи вище зазначене та враховуючи новітні підходи доктрини права соціального забезпечення, щодо необхідності систематизації соціального-забезпечувального законодавства, яке необхідно проводити шляхом кодифікації за принципом залежності від організаційно-правової форми соціального забезпечення, акцентуємо увагу на доцільність прийняття Соціального кодексу інвалідів, що відповідатиме принципу чіткості та ясності чинного законодавства при захисті такої особливої категорії суспільства як інваліди. При цьому даний кодифікований акт повинен містити окремий розділ чи главу «Особливості соціального забезпечення засуджених інвалідів», що дозволить покращити фактичну реалізацію прав засуджених з урахуванням міжнародних стандартів, а також змінити практику забезпечення потреб засуджених інвалідів.

Список бібліографічних посилань

1. Конституція України : закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» /

Актуальні проблеми адміністративно-правового забезпечення діяльності Національної поліції. Харків, 2017

Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 25.10.2017).

2. Конвенція про права осіб з інвалідністю : від 13.12.2006 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 25.10.2017).

3. Кримінально-виконавчий кодекс України : закон України від 11.07.2003 № 1129-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> (дата звернення: 25.10.2017).

4. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : затв. наказом М-ва юстиції України від 29.12.2014 № 2186/5 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1656-14> (дата звернення: 25.10.2017).

5. Виноградова С. О. Проблеми утримання засуджених інвалідів у місцях позбавлення волі. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. № 1. С. 45–48.

6. Стандартные правила обеспечения равных возможностей для инвалидов : резолюция 48/96 Ген. Ассамблеи ООН от 20.12.1993 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_306 (дата звернення: 25.10.2017).

Одержано 30.10.2017

УДК 371.132:371.125(477)

Аліна Вадимівна ШЕСТАКОВА,

студентка 2 курсу факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Вікторія Іванівна ФИЛИПСЬКА,

кандидат педагогічних наук, старший викладач

кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРОФЕСІЙНІ ЯКОСТІ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

За умови політичних, соціально-економічних змін в українському суспільстві особлива увага приділяється

© Шестакова А. В., 2017